

РЎЗНОМА
1930 ЙИЛ
12 МАЙДАН
ЧИҚА
БОШЛАГАН

Қонунчиллик ва ҳуқук-тартибот учун!

ЎЗБЕКИСТОН ССЖ ИИВ ҲАЙЪАТИ НАШРИ

26 ИЮН

Жасорат

№ 73 (2337)

1991 ЙИЛ 18 ИЮНЬ

СЕШАНБА

БАҲОСИ 10 ТИРИН

ЖОНКУЯРЛАР КЎПАЯВЕРСИН

Хурматли Тўхтамурод Гафуров, ушбу рўзноманинг 43-44 сонларида чол этилган «Жарима солишга кимнинг ҳаққи бор?» деб номланган мақолангизни синклаб ўзиб чиқдим. Унда кўтирилган муммаларнинг долзарблигидан сизнинг анчагина куюнчак эканлитигиза билиниб турибди. Чунки ўз ишини сиддиддан сёвган, ардоқлаган одамгина шу соҳадаги камчилик ҳамда чалкашликларга бефарқ қараб туролмайди. Иложи борича уларни тугашга ҳаракат қиласди. Шу сабабдан ҳам мен сизнинг фикрларингизни тўла қўллаб-қувватлаган ҳолда журъатингизга ташаккур билдираман ва саволларнингизга баҳоли қудрат жавоб беришга ҳаракат қиласман.

Участка вакилларининг олдида турган муаммолар ҳақиқатан ҳам анча мураккаб масала. Бу тўғрида жумхурият ички ишлар вазирлиги раҳбарлари ҳам кўпдан бери

биноан тажриба сифатида жорий этилган милиция участкаси бошлиғига ҳам ички ишлар идораларининг бошлиқлари ёки уларнинг ўринbosарлари, туман, шаҳар, шаҳарлардаги туман ички ишлар системасидаги милиция бўлинмалари бошлиқларига берилган маъмурин жазо бериш ҳуқуқи тажриба тариғасида вақтинча берилди. Жавобим аниқ бўлиши учун жазо бериш ҳуқуқини таъкидлаб кўрсатмоқчиман. Бунга қўйидагилар киради: УзССРнинг маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги мажмуасининг 233-моддаси 1-қисмидаги 177, 179, 1791-моддалари ва 180-моддасининг биринчи, иккинчи ва учинчи қисмларида назарда тутилган маъмурин ҳуқуқбузарликлар учун жазо бериш.

Шу ўринда бошқа бир нарсани ҳам айтиб ўтишим шарт. Агар янги ташкил этилаётган милиция участкала-

Муносабат

бош қотириб келмоқдалар. Мақсадимиз қандай қилиб бўлсада, уларга енгиллик яратиш, қулай иш шароити яратиш. Ана шу мақсадда ҳозирги кунгача вазирлигимиз томонидан баъзи бир чора-тадбирлар ишлаб чиқиди. Чунончи, ИИВнинг шу йилги 73-сонли бўйргурига биноан Қорақалпогистон жумхуриятида, Тошкент, Фарғона, Самарқанд, Жиззах вилоятларида ҳамда Тошкент шаҳрида тажриба сифатида милиция участкалари ташкил қилинмоқда. Юқорида тилга олинган бўйруқца асосан ташкил этилаётган милиция участкаларида участка бошлиғи лавозими жорий этилди. Унинг ҳуқуқлари шаҳар ва посёлка милиция бўлинмаси бошлиқларининг ҳуқуқлари билан тенгглаштирилган бўлиб, бу бизнингча анча қулайлик яратиши керак. Чунки участка бошлигининг раҳбарлигига бир нечта милиция участка вакиллари, балоратга етмаганлар билан шуғулланувчи ходимлар ҳамда патрул-пост хизмати милиционерлари хизмат қиладилар ва бевосита унга бўйсунадилар. Демак, энди участка вакили жаримачи билан туман марказига — ИИБ бошлиқлари ҳузурига етаклашиб юрмасдан, шу жойда, яъни участка бошлиғи олдида масалани тезгина ҳал қилиб қўя қолади. Ҳеч қандай ортиқча оворагарчиллик ҳожат қолмайди. Энди мухими участка вакиллари вақтдан ютишади, бу эса бошиқа ишлар билан, тўғрироғи мунтазам тартиб, жиноятнинг олдини олиш, фуқароларга ҳуқуқий ёрдам билар илиа кўпроқ шуғулланиси имконини беради.

Нима учун бундай деяпман? Чунки янги бўйруқга

ри жамоат ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлашга ўзининг ижобий таъсирини кўрсатса, участка вакиллари ишини енгиллаштиришга муносиб ҳисса кўшиса, унда бундай участкалар 1992 йилдан бошлиб жумхуриятимизнинг барча ички ишлар идоралари системасида тўлигича жорий этилади.

Яна шуни ҳам айтиш лозимки, вазирлик кўп сонли участка вакилларининг хизматини, уларнинг моддий таъминотини яхшилаш мақсадида ҳам талайгина ишларни режалаштириб қўймоқда. Уларнинг баъзилари амалга ошмоқда. Масалан, илгарилари участка вакиллари маълака ошириш учун анга вақт сарфлаб, иттифоқимизнинг турли бурчакларида жойлашган ўқув мусассасаларига бориб келардилар. Энди буларга чек қўйилади. Чунки вазирликнинг ҳаракати билан ССЖИ ИИВнинг Тошкент ўрта маҳсус милиция мактаби қошида доимий ишловчи ўқув машғулотлари ташкил қилинди. Эндиликда янгидан ишга қабул қилинган участка вакилларини қайта ўқитиш ва малакасини ошириш шу ерда амалга оширилади.

Шунингдек, участка вакилларига қулайлик яратиш мақсадида яқинда вазирлигимиз жумхурият алоқа вазирлигига билан биргаликда маҳсус кўрсатма (4.01.91 йил, 6/6 сонли) ишлаб чиқди. Унда барча участка вакилларининг хизматионларни теленгаштириш шартлиги айтилган ва аниқ муддатлари белгиланган. Бу ҳам гамхўрликнинг бир намунаси деб биламан.

(Давоми 2-бетда)

УЗБЕКИСТОН ССР
ОЛИЙ ҲАКАМЛИҚ СУДИННИГ РАИСИ
Убайдулло Қурбонович
МИНГОЕВ

1939 йилда туғилган, ўзбек. 1969 йилдан КПСС аъзоси. Тошкент давлат университетини битирган. Касби — ҳуқуқшунос. Мехнат фаолиятини 1967 йилда Тошкент шаҳар Октябрь район совети ижроня комитетининг ички ишлар бўлумида катта терговчиликдан бошлиган. Сўнгра Сурхондарё вилояти ва республика милиция ҳамда суд маъккамаларида ишлаб. 1978—1987 йилларда Бухоро вилоят судининг раиси бўлган. 1987—1988 йилларда Узбекистон ССР Олий судининг аъзоси, 1988—1990 йилларда Узбекистон ССР Олий суди жинонӣ ишлар бўйича суд коллегияси раиси лавозимларида ишлаб. 1990 йилдан шу кунгача Тошкент шаҳар судининг раиси.

УЗБЕКИСТОН ССР
ДАВЛАТ ҲАФСИЗЛИГИ
КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ
Ғулом АЛИЕВ

1934 йилда туғилган, ўзбек. 1961 йилдан КПСС аъзоси. Андикон давлат педагогика

ТАНИШИНГ:

институтини битирган. Касби — ўқитувчи. Мехнат фаолиятини 1952 йилда Андикон шаҳар санитария-эпидемиология станицасида шоферликдан бошлиган. Вилоят газетасида, Андикон вилоятининг совет, комсомол ва ҳуқуқ-тартибот ташкилотларида турли лавозимларда ишлаб. 1966 йилдан Давлат ҳафсизлиги комитети ташкилотларида — Узбекистон ССР Вазирлар Кенгаши

УЗБЕКИСТОН ССР
ОЛИЙ ҲАКАМЛИҚ СУДИННИГ РАИСИ

Роберт Альбертович
ХАЧАТУРОВ

1928 йилда туғилган, армани, 1957 йилдан КПСС аъзоси. Тошкент давлат ҳуқуқшунослик институтини тамомлаган. Касби — ҳуқуқшунос. Мехнат фаолиятини 1949 йилда Узбекистон ССР Адлия вазирлигининг Тошкент вилоят бошқармасида тафтишчиликдан бошлиган. Сўнгра «Средаэлектромонтаж» трестининг адлия маслаҳатчиси, Узбекистон ССР Қурилиш вазирлиги адлия бўлумининг бошлиғи — бош ҳаками, Узбекистон ССР Вазирлар Кенгашининг катта маслаҳатчиси, адлия бўлумининг мудири бўлиб ишлаб. 1982—1987 йилларда республика Вазирлар Кенгаши ҳузуридаги давлат ҳакамлигининг бош давлат ҳаками, 1987 йилдан эътиборан эса Узбекистон ССР Бош давлат ҳаками вазифасида ишлаб келди.

САРСОН-САРГАРДОНЛИК

«ПОСТДА» РУЗНОМАСИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР ИИБ ДАНБ ҚУШМА РЕИДИ

Кейинги пайтларда шаҳар уловида юриш тартиблари бир неча бор ўзgartирildi. Дастилаб салонларда чинта сотиларди, кейин абонемент усули жорий этилди. Бу ҳам наф бермагач, ижара пуррати ўйлаб топилди. Ана шу ислоҳларнинг барчаси йўловчиларга маданий хизмат

курсатиш шиори остида амалга ошириларди. Амалда эса аксинча. Қайтанга ҳайдовчиларнинг ўзлари хон, кўланкалари майдон бўлиб қолди, улар бекатларда тўхтагандан кейин кабинада ўтирган кўйи олдинги эшикдан битта-битта тушаётган йўловчилар қўлига термула-

диган қилиқ чиқаришди.

Энди-чи? Минт бор мураккаб вазият юзага келди. Баъзи автобусларда чинта сотилади, баъзиларида эса йўқ. «Маданий хизмат кўсатиш» деган муаммо эса янада ўтирилашиди. Бирин-

(Давоми З-бетда)

ЖОНКУЯРЛАР КҮПАЯВЕРСИН

(Давоми. Боши 1-бетда)

Энди учинчи саволингизга келсак, Тўғри, ССЖИ ИИВ-нинг 1989 йил 6 мартағи махсус бўйруғида оператив ходимлар билан биргалиқда катта участка вакиллари ҳамда участка вакиллари хизмат давомиди шахсий автомашиналаридан доимий рашида фойдаланганликлари учун ёнилги ва эҳтиёт қисмларга ишлатилган сарф-ҳаражатларни қоплаш мақсадида моддий ёрдам бериш кераклиги қайд этилган. Бўйруғининг ижросини таъминлаш эса ички ишлар бошқармалари бошлиқлари зимасига юқлатилганди. Афсуски, бу иш ҳозиргача амалга ошмай келаётir. Нима учун? Ҳозир тушунтиришга ҳаракат қилиман. Сиз милиция майорисиз. Мамлакатимиздаги қалтис иқтисодий танглини яхши қиссангиз керак. Матъумки. ССЖИ ИИВ ушбу бўйруғини қабул қилиш пайтида унинг моддий асосини таъминлаш масаласини узил-кесил ҳал қилимаган, аниқроғи бу ҳаражатларга кетадиган қўшимча маблагни

ажратмаганди. Айни кунда эса бу муаммони ечиш тобора қийинлашмоқда. Чунки пул етарли әмас. Менимча, яқин орада бу масала ҳам ўз ечимини топса керак. Ана ўшанда ёнилги ва эҳтиёт қисмлар учун ИИБларидан ёрдам олиш мумкин бўлади.

Давлат тили тўғрисидаги саволингизга турдича жавоб берса бўлади. Биринчидан, ўзбек тилига давлат мақоми берилгач, бу қонунинг ижросини ички ишлар идораларида таъминлаш мақсадида 1990 йил 28 февралда ИИВ ўз ҳайъатида ушбу масалани қўриб чиқсан ва маҳсус қарор қабул қилинганди. Бу қарорда ички ишлар идоралари томонидан қонунинг тўла-тўқис бажарилишини таъминлаш чора-тадбирларни белгиланиб, ижро қилишилик учун барча вилоятлар ИИБларига юборилганди. Демак, ҳамма ишлар ана шу қарорга биноан давлат тилида бажарилиши шарт. Ижкинчидан, шу соҳада ишлаётган барча ходимлар бу ишга ўзида масъулият сезган ҳолда ёндашилари лозим. Лекин биламан, сиз мендан аниқ жавоб кутапсиз. Юқорида тилга олин-

ши керак. Бекорга «тилга эътибор—элга эътибор» деб айтишмаганди. Фақат бўйруқ билан кўп нарсанам амалга ошириш қийин. Кези келгандага айтиб ўтиши лозимки, ҳозирги пайтда ҳам (бўлмаса давлат тили ҳақидаги қарорнинг қабул қилинганига иккичилча бўлиб қолди) маҳаллий миллат вакили бўлмиш баъзи бир ходимларимиз бир-биirlарига хабарлар, бўйруқлар, баённомаларни рус тилида ёзиб жўнатишида давом этишмоқдалар. Тўғри, ўрганиш бўлиб қолган, лекин ўз она тилини ҳурматламайдиган, қадрламайдиганлардан нимани кутиши мумкин! Гапнинг индalloсими айтганда, бу ишда кўпчилик баҳамжihat меҳнат қилиши лозим. Демак ўзбек тилида иш юриши ўзимизга боғлиқ.

Мақолангиздаги «...ички ишлар вазирлiği, бошқармаларидан келаётган барча бўйруқ, кўргазма, ҳужжатлар рус тилида ёзилган. Нега шундай?» деган саволингизга маълум бир маънода жавоб бердим. Лекин биламан, сиз мендан аниқ жавоб кутапсиз. Юқорида тилга олин-

ган вазирлик ҳайъати бўлиб ўтгач, барча расмий иш қоғозларини таржима қилиб, босмахона топширдик. Афсуски, маблагнинг озлиги, қозоз ўйқилиги учун ҳам босмахона бу ишни ҳал қилиб беролмаётir. Бундан ташдари хизматимизга алоқадор барча термиллар таржимага берилган. Бу ҳам пул ва қоғозга боғлиқлиги учун тайёрланиши кечикмокда. Шунингдек, вазирлiğiда рус тилида сўзлашувчи ходимларга ўзбек тили ўргатиш ҳам йўлга қўйилди. Умуман айтганда, бу вазифа бир-икки кун ичидаги ҳал бўладиган иш ўзим. Унга ойлар, ҳатто йиллар керак бўлади.

Яна қайтариб айтаман, бу қонунинг тўла-тўқис амалга ошиши учун ҳаммамиз жавобгармиз, аниқроғи давлат тилида барчамиз кўнгилдан чиқаруб, вижданан ёндашибомиз шарт.

Фағур РАҲИМОВ,
УзССЖ ички ишлар вазири ўринбосари милиция генерал-майори.

МАЙДА-ЧУЙДАНИГ ҚИММАТИ

Агар ҳақиқатдан шундай бўлса, нега у йўл ҳаракати қондадарининг 19.2 бандига амал қилиб, авария чироқларини ёзиб ҳолда ҳаракат чизигини узгартирмай ва тезликни камайтириб, автомобилин тўхтатмади?

Бу фоизи содир бўлмаслиги мумкинимид? Ҳа, албатта. Автокорхона бош муҳандиси К. Норқулов кун бўйи ишлаб чарчаган ҳайдовчи А. Усмоновни Фарғонага бориши лозимлиги ҳақида кўрсатма олади. Ҳарийб 10 соат ишлаб чарчаган А. Усмонов 4-5 соат ҳорди чиқаргач, ҳамроҳи Ф. Дадабов билан 10 нафар йўловчидан элтиб қўйиш мақсадида йўлга тушди.

«ВАЗ-2121» автомобилини Сирдарё вилояти соғлиқни сақлаш бўлими таъмирлаш-қурилиш бошқармасига қарашли экан. Ҳайдовчи М. Норматовга 26-27 май кунлари учун ягона йўл варажаси берилди, вилоят ҳудудидаги обьектларга хизмат қилиш кўрсатилган. Уша кечаси автомобиль гаражга қайтмаган ва бошлиқ Н. Ҳақбердининг кўрсатмасига муовфий вилоят ҳудудидан ташқарига чиқиб, белгиланмаган мақсадда ишлатилган.

Ҳайдовчи А. Усмоновнинг гувоҳлик беришича, Фалокатнинг асосий сабаби рўпарадан келаётган бошқа автомашина ҳайдовчининг узоқни ёритувчи чироқлардан ноғран фойдаланиши оқибатидан унинг кўзлари қамашиб қолганида.

Майдиган ҳайдовчи уюқни эмас. Яхинни ёритувчи чироқдан фойдаланганида. А. Усмонов йўл ҳаракати қондадари талабларини тўлиқ бажарганида эди, кишилар ҳалок бўлишмас эди.

Юқорида қайд этилган нарсаларни баъзан арзимас майда-чуйда. деб ҳисоблаймиз. Лекин катта-катта баҳтисизликларнинг сабаблари ана шулар эканлиги ҳақида ўйлаб ҳам кўрмаймиз.

Анвар НАЗАРОВ,
УзССЖ ИИВ ДАНБ ходими милиция капитани.

Суратларда фалокатнинг оқибати акс этирилган. М. ЗИЕДОВ олган суратлар.

ТЕЛЕВИЗОРИНГ БЎЛМАСА...

Инсон боласи турфа ажойибот шайдоси. Дастрлаб экранда ҳаракатланяётган одамларни кўрганда, кўзи қинидан чиққудек тикилган. Кейин қора-оқ ранги ойнан жаҳон унинг хонадонига курори заминни олиб кирди. Орадан кўп ўтмай тарақкёт унга рангли экранни ҳади этди. Камалак рангидага товланаётган табиат манзараларини, севимли спорт ўйинни, түйгулар уммонига чўкираётган раққоса хирамонини томоша қилишга нима етсин. Фақат битта шарти бор. Уйингда бугун отлиқца ҳам топилмайдиган рангли телевизор бўлса. Пешонасига битмаганлар-чи!!

Қаловини топсанг, қор ёнади, деганлар. Кимдир қарз кўтаради, бошқаси енгил йўл — ... жиноят кўчасига киради. Тошкент шахрининг Қўйлиқ даҳасида яшовчи, тер тўкиладиган меҳнат деса, пабига учук тошадиган 22 ёшли М. Валерийдаги ҳавас ўтизойи баданини қиздиравергач, ёнига шеригини олди.

10 июнь куни соат тўртларда улар қўши маҳалладаги мўлжалга тушган хонадон эшиги қўнғирорини босишиди. Камтарин эмасми, уй эгаси таклифини кутмасдан остана ҳатлаб кўя қолишиди. Сўроқсиз кирганлар фуқаро Г. Биқининг ўтирилтиғида қадашгач, унинг дами бир зумда ўчди. Ошнолар пул ва қимматбаҳо буюмларни топишолмади. Шу пайт Валерийдаги қўзи бурчакдаги «Радуга» белгли рангли телевизорга тушди, ҳурсандчилигидан ёш болалардек қийқириб юборди.

Шериги билан уни кўтарди ю, воқеа содир бўлганд жойни шоша-пиша тарик этди. Лекин «шайдо»ликнинг чуби чиқиб, босқинчиликдан милиция хабар топди.

Ғ. ЖУРАЕВ.

ИЧКИЛИКБОЗ БЕЗОРИ

1973 йилда түғилган Шухрат Ўринов «Хонқа» кафе-сида ҳурмачасидан тошгунча ичди. Кейин эса нимадандир норози бўлиб, шу кафе хизматчисини ҳақоратлай бошлади. Шухрат бу билан қониқмади. Пичоқ билан оқ ҳалатли буфетчини қонига белади-ю, бир зумда кўздан гойиб бўлди. Аммо узоққа қочиб кетолмади. Милиция ходимларининг тез ҳаракатлари туфайли бу ашадий безори қўлга туширildи ва жавобгарликка тортилди.

Саъдулла БОБОЕВ,
Хоразм вилояти.

Аҳлоқ тузатиш меҳнат колонияларида жазо муддатини ўтаётганлар жуда кўп. Уларнинг қайси бирори эҳтиётсизлик қилиб, яна бошқаси кўр-кўрони, ...хулас жиноят содир этганлар. Энди эса ягона йўл — тезор озодликка чиқиш. Чунки уни кутишапти. Бироқ ким у кутаётганлар? Албатта, оиласи, таниш-билишлар. Эски қадрончилик ҳурмати маҳбусларнинг яхин кишилари унинг оиласига ғамхўрлик қилишади ёки сим тўсицлар ортидаги кишилага совга-саломлар юборишида ва ҳатто белгиланган вақтда учрашувларга келишиади. Ҳа, бу оддий инсон

нида ҳам айтилган-да. Агарда ҳозир Владимирга «садоқатли дўст» эканликларини исботлашса борми, кейинчалик бу, албатта, асқотади.

... Владимир билан гаплашишининг иложи бўлмади. Соқчилар бунга йўл қўйишмади. Сўнгра Михайл ва Юрий бошқача йўл тутишди. Ўзлари билан олиб келган наркотик модда ва 50 сўм пулни ўрадиларда, маҳбуслар ишлатиган жойга улоқтирилар. Ўзлари эса зудлик билан... Йўқ, қочишига улгура олмадилар. Маҳбус назоратчилар уларни қўлга олдилар. Ичкарига ташланган «груз» ҳам «му-

«ИСИТИШ»ГА КЕЛИБ «КУЙИБ» ҚОЛИШДИ

ларга хос хислаттир. Кўрсатилган бундай муруваттав эса ўз йўлидан адашган кишини эзгулик йўлига қайтишига замин яратади.

Бироқ шундай қора нијатли кишилар ҳам борки, уларнинг мақсади қандай йўл билан бўлмасин эски «қадрончилик»ни сақлаб қолиши, «саҳийлик» кўрсатиш йўли билан уни яна ўзига қарам қилиб олишидир. Бундай кимсалар аслаблари шусиз ҳам таранг тортилган маҳбусларни ярасини янгилайдилар. Унинг қайта тарбияланишига тўсқинлик қиласидилар.

1973 йилда түғилган тошкентлик Михайл Осипов ва Юрий Токаревлар ҳам шундайлар тоифасидан экан. Икколовон Қарши шахридағи АТМГа қараб йўл олдилар. Чунки у ерда қадропилларни Владимир «ўтириди». уни «иситиб» келиш керак. Ахир, «мужик»ларни ҳолидан хабар олиш кераклиги «ўғрилар қону-

жик»лар қўлига тушмади. Чунки ўша жода хизмат вазифасини ўтаётган ички хизмат капитани Чўли Ҳакимов бошчилигидаги ходимлар чақонлик қилиб қолишиди.

М. Осипов ва В. Токаревлар Қарши шахар ички ишлар бўлмасига олиб келинди. Текширув вақтида улар тегишил бўлган спорт халтаси кўздан кечирилганда, унинг ичидан наркотик модда ва ўйинчоқ тўпконча чиқди. Буни қарангки, иноқ улфатлар ўзларини химоя қилиш учун ўйинчоқ тўпконча олиб юришганиш. Ўндай бўлса, наркотик модда-чи? Эҳтимол қувви ўйнаб-кулишлари учундир? Ҳозир бу саволга Қарши шахар ИИБ ходимлари жавоб излаштирилди.

И. САМАНДАРОВ. УзССЖ ИИВ аҳлоқ тузиши ишлари бошқармасига қарашли муассаса бўлнимаси бошлиғи ички хизмат капитани.

САРСОН-САРГАРДОНЛИК

(Давоми. Боши 1-бетда)

чидан узоқни яғин қилиши керак бўлган замонавий уловни бекатларда сарғайиб кўп кутасиз. Келиши билан атрофдагиларни ур-сур қилишига қарамай салонга қараб интиласиз. Бир зумда йигилган одамлар орасида оёқ қўйгани жой ҳам тошилмай қолади, нафасингиз тиқилиб, юрганинг хашриқади. Лекин чидайсиз. Манзилга яқинлашгаётганда эса оддинга ўтишга ҳаракат қиласиз. Чунки ўтра ва орқа эшикларни очилмаслигини яхши биласиз, бу ёзилмаган «қонун».

Биз бу холосаларни таҳририятимизга келаётган даста-даста шикоят хатларга асосланниб айтаямиз. Зоро, бизни шаҳар кўчалари бўйлаб рейд ўтказишга ундан нарса ҳам шу.

8 июнь куни «Чилонзор» бекатида турардик. Жанубий вокзал ва Жарариқ орасида 152-маршрут билан қатнайдиган 32-00 ТНБ рақамли автобус келиб тўхтади. Ҳайдовчи салонда кексалар ва болали аёллар бўлишига қарамай, тарки оадат қилмади, орқа эшик очилмади.

— Нега бундай қиласиз, ахир, одамлар қийналишаётнику? — деб сўраймиз пастга тушгач, енгил торган одамлардан нигоҳ узмай. Ҳайдовчи эса бепарво қўл силлади.

— Айб ўзларida, кўплари билет олмаган.

— Бирнинг касри минг гами?

— Нанлож.

Бундай лоқайдларча муносабатдан ёқа ушладик. ўзимизни танишириб, ҳужжатларни сўрадик. Уйда қолиб кетиби, деб баҳона қилди. Айёрги ўтмагач, лўндасига кўчиб қўя қолди.

— Ҳеч қанақа «нарушение» қилмадим, шунинг учун ҳужжатларимни бермайманвассалом!

Тахминан ярим соатлар талашиб-тортишгандан кейин унинг ҳайдовчилик гувоҳномасини олишга мувваффақ бўлдик. Етти йилдан бери 18-автохўжаликда ишлаб келаётган, ҳатто ДАН ходимини ҳам назар-писанд қилмайдиган бу «магнур» йигитнинг исм-шарифи Акром Каримжонов экан.

«Сайд ота-Фарҳод бозори» йўналиши бўйича йўловчиларга хизмат кўрсатадиган 03-13 ТШП рақамли автобус (Калинин автохўжалиги) шофери Исматулла Солиев ҳам бекатда йўловчиларни ўз нограсига ўйната бошлади. Автобус ичидаги иссиқ, дим ҳавода ҳолдан тойган, юзлари бўғриқсан ва терлаб пишган ёш-қарилар биттабитта босиб, олдингиз эшикка қараб интилишарди.

— Одамлар бугун камроқ.

шунинг учун... — дея ўзини оқламоқчи бўлди ҳайдовчи.

18-автохўжаликниг 90-13 ТНМ рақамли яна битта автобуси ҳам 152-маршрут бўйича қатнар экан. Атайлаб яғин бориб кузата бошладик. Ҳайдовчи ўз ўрнида ястаниб ўтирган кўйи йўловчилар чиптасини текширади, чиптаси бўлмаганлар узатган танталарни эса бепарволик билан оларди. ўзимизча хаёл қиласиз: бундай шарондада инсоф, виждан деган нарсалар халақит бермаса бас, ўнни киссага уриб, бирни кассага олиб бориш мумкин экан, валломати ҳам сезмайди. Яна бояги асабузарлик тақорланди. Садиддин Алимов ҳам ҳужжатларини кўрсатишидан қатъян бош тортди. Дўпписи тор келгандан кейингина кечирим сўради.

72-57 ТНЛ рақамли автобус ҳам 18-автохўжаликка қарашли экан. Лекин ҳар тугул унинг ҳайдовчиси Вилюят Жалилов бошқа ҳам-касларига нисбатан анча одобли, маданиятли экан.

— Гуруч курмаксиз бўлмаганидек, одамлар ўтасида билетга тўланадиган ўн беш тийиндан оғринадиганлари ҳам учраб туради, — дейди у. — Шунинг учун орқа эшикларни очмаймиз.

— Одамларни қийнамас-

ган 2 та автобус қайтиб келмади. Айниқса, 166-маршрут бўйича қатнайдиган автобуслар фаолиятiga чида бўлмайди. Эрталаб гараждан олтита автобус ишга чиқарилган эди, шулардан тўртаси сувга тушгандек гойиб бўлди.

Биз ўша ернинг ўзидаёт З-автохўжалик директори Охунжон Исмоилов билан телефон орқали боғландик.

норозилик билдиришди. Тўғрида, бозор иктисадиёти деған шамол чўнтақни қуритиб кетаётган бир пайтада ҳеч ким пулни кўчадан супуриб олмайди. Лекин бу норозилик, табиийки, ҳайдовчига ёқмади.

— Мен ҳеч кимни мажбурлаб машинага чиқармадим. Қолаверса, ҳозир иш пайтим эмас, ҳоҳласам, бир сўмдан оламан! — деди

«Постда» рўзномаси ва Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармаси давлат автомобиль назорияти бошқармасининг қўшма рейди

лик учун нима қилиш керак деб ўйлайсиз?

Ишхонамиздан билетсизларга жарима солишимиз учун талон берилиши керак. Ако ҳолда ўрмонга ўт кетса, ҳўл-қуруқ баравар ёнаверади.

Унинг сўзларидага озигина бўлсада, жон борга ўхшайди. Жарима солишига талони ва ҳуқуқи бўлмаган ҳайдовчи билетсизлардан олган танталарни чўнтақка солишиндан бошқа чора тополмайди. Бу билан корхона раҳбарлари уларнинг текин даромад ортиришларига қўлбola шароит яратиб беришалади. Бу ҳақда ва ДАН ҳодимларига итоат этишга ўрганмаган ҳайдовчилар тарбияси ҳақида мазкур 18-автохўжалик раҳбарлари жиддийроқ ўйлаб қўришса, фойдадан ҳоли бўлмасди.

«Пахтакор» бекатига бориб, диспетчерлик пунктига кирдик.

— Аҳвол яхши эмас, — дейди диспетчер Любовь Михайлова Миллер. — 65-маршрут бўйича қатнайди-

Афсуски, раҳбарнинг ўзи ҳам 75-59 ТНМ, 26-31 ТНМ, 68-71 ТНМ, 26-52 ТНМ рақамли машиналарнинг қаёқ-қа нетганини билма, экан.

— Аниқлаймиз, бундай бўлиши мумкин эмас! — дейди у. — Агар шундай бўлиб чиқса, қаттиқ чора кўрамиз.

Биз эса директорнинг кўрадиган чораси интизомсиз ҳайдовчиларга таъсир қилармикан-йўқми, деб бошимиз қотди. Аниқи ўшуки, ўша пайтда 166-автобусни кутавериб, йўловчиларнинг қўзлари «қорайган».

«Инқилоб хиёбони» бекатига «Раф» белгили 26-23 ТНЛ рақамли 2-автокорхонага қарашли машина келлиб тўхтади. Аввалига ҳеч ким эътибор қилмади. Ҳайдовчи «Қўйлиққа!» дегандан кейин бир зумда йўловчилар билан тўлди. Йўлга чиқдик. Бир оз юргач, ҳайдовчи йўл ҳақи 50 тийиндан эканлигини маълум қилди. Баъзилар унинг оғзидан чиққанини узата бошлади, баъзилар эса

кўзларини бақрайтириб. Биз ўзимизни танишириб, аралашганимиздан кейин у иккита беш сўмликни бизга тутқазмоқчи бўлди.

— Жарима қилинг-қўйингда, нима кераги бор!

Кўпчиликдан юлиб олинган пул эвазига «ҳотамтоилик» қиладиган бу йигитнинг исм-шарифи Бахтиёр Утеевлов экан.

Биз чиқкан 52-92 ТНА рақамли 2-автохўжаликка қарашли 12-маршрутдаги автобус Қўйлиқдан «Инқилоб хиёбони»га томон бораётганди. Ҳар доимигдек одамлар тирбанд. Шу боис улар олдинга ўтишга қийналиб, йўл ҳақини қўлма-қўл узатишарди. Бир пайт тўполон кўтарилиди.

— Бизга билет берворинглар!

— Пулни олгандан кейин чиптасини ҳам берсинда!

Бу гапларни ўшишган ҳайдовчи чиптаси йўқлигини маълум қилди.

— Пулни тушаётгандан тўланглар!

Хуллас, жанжал-сурон авжига чиқди. Ўзича асаби тараплангашган ҳайдовчи уларни «босиб» қўймоқчи бўлди. Моторни ўчириб, ўрнидан турди. Орқасига қайрилиб, пўпсиса аралаш:

— Ким норози бўлайти?

— деб сўради таҳдид аралаш.

— Биз, — дедик ва қўшиб қўйдик. — Қонда бўйича чипта беришингиз керак-да.

Бу танбехимизни у ҳазм қиломади, лабига сигарета қистириб, тутатди.

— Салонни бўшатиб қўйинглар, мен гаражга кетаман!

У шундай дея пастга тушди ва кўча четига бориб, чўнқайиб ўтириб олди. Ниҳоят, ўзимизни таниширишга мажбур бўлдик.

— Автобусни ҳайданди, — дедик ётири билан. — Акс ҳолда йўловчилар асабийла шишаётти, бирор кор-хол бўлиши мумкин.

Ана шу воқеа сабаб бўди-ю, ҳайдовчи Виталий Курганский хизмат кўрсатиш маданияти у ёқда турсин, мумомлана маданиятидан ҳам бехабар эканлигига ишонч ҳосил қилдик. Ҳаттохи у «Милиция ходимларини ижтимоий ва ҳуқуқий жиҳатдан ҳимоя қилинни кучайтириш ҳақида»ги жумҳурият қонунидан ҳам хабарсиз эканлигини намойиш этди. Акс ҳолда хизмат гувоҳно мамизни кўрсатиб, талаб қилган дастлабки пайтимиздаёқ ҳайдовчилар гувоҳномасини қўлнимизга тутқазган бўларди.

Биз шу куни ёқ В. Курганскийнинг йўловчиларга нисбатан қўполлиги-ю, яна бошқа хурмачага симмайдиган қилиқлари тўғрисида у ишлайдиган 2-автохўжалик директори вазифасини бажарувчи Марат Аудовга қўнгироқ қилиб айтдик. Орадан бир неча кун ўтгач, шу масала бўйича корхона маъмуриятидан мактуб олдик. Дастрлаб қувондик, хайрият, йўловчилар манфаати учун қайишадиган раҳбарлар бор экан, деб ўйладик. Лекин хатжилди очаг, тарзумиз кўлтиғимиздан тушшиб кетди. Ўша куниги ноқонуний ҳатти-ҳаракати учун В. Курганский май ойи учун бериладиган мукофот пулдан маҳрум қилинибди, холос.

Хуллас, шу куни эрталабдан кечгача шаҳар кўчаларини бекаралаб, кўп нарасаларни кўрдик. Деярли ҳамма жойда автобуслар белгиланган жадвал асосида ҳаракат қилимайти, шунинг учун доимо одамлар тирбанд, устига турди. Лекин хатжилди очаг, тарзумиз кўлтиғимиздан тушшиб кетди. Ўша куниги ноқонуний ҳатти-ҳаракати учун В. Курганский май ойи учун бериладиган мукофот пулдан маҳрум қилинибди, холос.

Хуллас, шу куни эрталабдан кечгача шаҳар кўчаларини бекаралаб, кўп нарасаларни кўрдик. Деярли ҳамма жойда автобуслар белгиланган жадвал асосида ҳаракат қилимайти, шунинг учун доимо одамлар тирбанд, устига турди.

Лекин хатжилди очаг, тарзумиз кўлтиғимиздан тушшиб кетди. Ўша куниги ноқонуний ҳатти-ҳаракати учун В. Курганский май ойи учун бериладиган мукофот пулдан маҳрум қилинибди, холос.

Инқилоб хиёбони» бекатига «Раф» белгили 26-23 ТНЛ рақамли 2-автохўжаликка қарашли 12-маршрутдаги автобус Қўйлиқдан «Инқилоб хиёбони»га томон бораётганди. Ҳар доимигдек одамлар тирбанд, устига турди. Орқасига қайрилиб, пўпсиса аралаш:

— Ким норози бўлайти?

— деб сўради таҳдид аралаш.

— Биз, — дедик ва қўшиб қўйдик. — Қонда бўйича чипта беришингиз керак-да.

Бу танбехимизни у ҳазм қиломади, лабига сигарета қистириб, тутатди.

— Салонни бўшатиб қўйинглар, мен гаражга кетаман!

У шундай дея пастга тушди ва кўча четига бориб, чўнқайиб ўтириб олди. Ниҳоят, ўзимизни таниширишга мажбур бўлдик.

— Автобусни ҳайданди, — дедик ётири билан. — Акс ҳолда йўловчилар асабийла шишаётти, бирор кор-хол бўлиши мумкин.

Рахмонали ҚОСИМОВ,

Исмоилжон МИНАВВАРОВ,

«Постда» мухбирлари.

Рамзиддин МУХИТИДИНОВ,

Тошкент шаҳар ИИБ

ДАНБ ходими милиция лейтенанти.

АРОҚЧИ ЧОЛЛАР

«Қароқчи чоллар» кино-комедиясими кимлар қызығын томоша қылмаган дейсиз. Унда ўз касбига меңр қўйган мўйсафидларниң қизиқарли саргузаштари тасвирланган. Воқеа тафсилотлари ҳам ижобий маънода ажет этирилган. Бироқ биз ҳикоя қылмоқчи бўлган чоллар эса бунинг акси. Қизиқарли ҳам эмас. Кулгили жойи ҳам йўқ. Улар ўз манфаатлари

қонунбузларнин ҳаммаси Сирғали тумани ҳудудида истиқомат қилювчилар экан. Кирилл Исаев 1924 йилда туғилган. Йўлдош даҳасининг 15-маҳалласи 13-үйидаги яшайди. М. Хрис эса 75 ёшида. Унинг уйи кўздан кечирилганда, уч шиша қалбаки ароқ, 30 килограмм шакар ва қўлбола ароқ тайёрладиган мослама топилган. «Дўстлик» даҳаси, 5-уй, 76-

ҳам бир талай ашёвий далиллар олинган. Райхон кўчуси 22-ўйда истиқомат қилювчи Александр Толкачев эса 40 ёшда экан. Бу «умидли» ёш шогирд ҳовлисидан 200 литрдан кўпроқ ароқ тайёрлашга етадиган ачитчи (брага) ва турли хил мосламалар топилган.

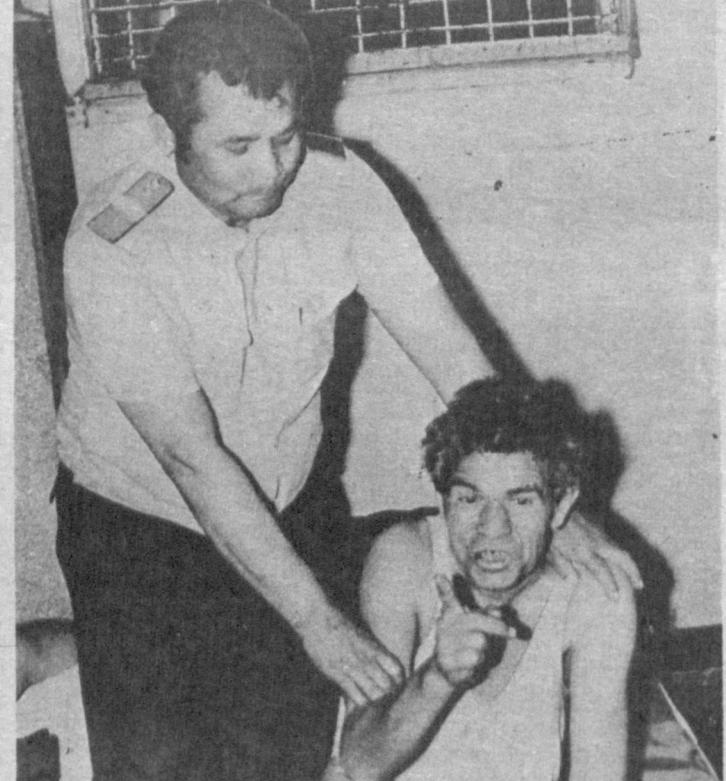
Ҳа, бундай мисолларни яна ҳам давом эттиравериш мумкин. Қисқа қилиб айтганда, бир гурух бирни ўнга пулловчи ароқфурушлар ва қўлбола «оби замзам» ижодкорлари фаолиятига чек қўйилган.

Бу ҳали қилинадиган ишларнинг ҳаммаси эмас.— дейди И. Алимжонов.— Чунки ишончим комилки, яна қанчадан-қанча ичкиликбозлар сўнгги бисотларини сотиб ёки ўғирлик қилиб, бундай ишлар қўлидан келмайдиганлар эса тиламчилик қилиб, ароқчи чоллар ҳузурига бош этиб бормоқдалар. Бизнинг вазифамиз ичкиликбозларга ҳам, унга замин яратувчиларга ҳам қонуний йўл билан қақшаткич зарба беришдир.

Суҳбатимиз тугай деб қолганда хушёрхона ҳовлисига маҳсус машина кириб тўхтади. Навбатчи милиционер унинг эшигини очди. Аянчли манзара, бир неча киши ўзларини билмайдиган даражада мааст ҳолатда эдилар. Улар ўзларича нималардир, деб алжирар ва ҳатто қаерга олиб келинганиларни ҳам фарқлай олмасдилар. «Мехмон»лар бирин-кетин ичкарида тиббий кўриқдан ўтказилиб, хоналарга жойлаштирилди. Эҳтимол, улар бир неча соат илгари ҳам милиция назарига тушмаган ароқчи чоллар ҳузурида бўлишгандир. Демак, курашни авж олдиравериш керак.

Исмоил МИНАВВАРОВ,
«Постда» мухбири.

хонадонда турадиган 57 ёшли Василий Татарников ҳам ўзи тайёрлаган ароқни сотаётган пайтида тумшуғидан илинган. 1934 йилда туғилган Мағсуд Харисов, 1928 йилда туғилган Елизавета Шекеровалларнинг хонаки ароқ цехлари ҳам йўқ қилинган. Сирғали даҳаси, 4-маҳалла, 15-уй, 3-хонадонда яшовчи 67 ёшли Мария Гордиенко ҳам ичкиликбозларни курсанд қилаётган пайтида тутхатиб қолинган. Ундан

СУРАТЛАРДА: 1. Сирғали тумани ИИБга қарашли тиббий хушёрхона бошлиги милиция майори Иўлдош Алимжонов ароқфурушлардан тортиб олинган спиртли ичимликлар билан чайковчилик қилювчи ҳамда қўлбола ароқ тайёрловчи шахслар аниқланганлигини сўзлаб берди. Жавондаги буюмлар эса ашёвий далиллар экан.

— Албатта, булар ҳаммаси эмас,— қўшимча қўлди бошлиқ. Сўнгра у қўлидаги ҳужжатларни менга тутқазди...

БОЙИШНИНГ «ОСОН» ЙЎЛИ

милиция ходимлари аралашдилар. Оқибатда туман ҳалиқ суди ҳукми билан Ү. Мелинвдан 200 сўм мидорида жарима ўндириб олниди.

«ВЛКСМ 60 йиллиги» давлат ҳўялиги ҳудудидаги ошхона ошпази Айор Қодирова ҳам хўраидага бир шинш ароқни 20 сўмга, 2 пачка «ТУ-134» си-

рилган буюмларни кўздан кечирмоқда. 2. Милиция катта сержант Аҳмад Эргашев навбатдаги «мижоз»лардан бирини хонага жойлаштиримоқда.

Муаллиф олган суратлар.

гаретасини 3 сўмга сотаётганда ушланди. Унга туман ҳалиқ суди ҳукми билан 300 сўм жарима солинди.

С. МИРЗАЕВ,
М. ШОДМОНОВ,
Большевик тумани ИИБ ходимлари милиция катта лейтенантлари.
Самарқанд вилояти.

Сўнгги бекат

Шу йил 19 февраль куни фарғоналик Александр Красов бошқарувидаги «Москвич-21403» белгили автомашина бағдод туманидаги Дўрманча қишлоғига кириб келди. Ҳуфёна сўраб-сурштириб, «Дўстлик» давлат ҳўялигининг ишчиси Фарҳод Эсонов хонадонига боришиди. Енг ичидаги савдолашиб, охири келишиди. 200 грамм кўкнори ўша машинадан тушгани кавказча юзли йигитнинг, 200 сўм нацд пул эса Фарҳоднинг.

Машина яна йўлга чиқди. Кавказча юзли йигит бу хариддан унча мамин эмасди, негаки, дунёнинг бир чеккасидан келиб, озгира кўкнори топди, холос. Янги «объект»ни қидириш шарт.

Лекин унинг бу мақсади амалга ошмади. Туман ИИБ оператив гурухи аъзолари шартили белгига асосан машинани ўраб олишиди. Шундагина «мехмон»лар бу жой ўзлари учун сўнгги бекат эканлигини англаб етдилар.

Энди муҳтарам ўқувчилаrimизни улар билан танишиштирайлик. Вагиф Шероз ўғли Аббосов 1956 йилда туғилган, миллати озарбайжон, иккнича нафар фарзанди бўла туриб, оиласини тарқ этган, муқаддам Озарбайжон ССР ЖМНинг турили моддалирига асосан судланган шахс. Тинтув пайтида унинг ёнидан сотиб олинган 200 грамм кўкнори, совуқ қуроллар турига кириувчи кўлда ясалган ханжар ҳамда 905 сўм пул топилди. Агар унинг «саёҳати»га чек қўйилмаганида, бу пулга ҳам кўкнори сотиб олмоқчи экан. Унинг чўнгагидан чиқсан яна бир нарса милиция ходимларини қизиқтириб қўйди. Бу Иркутск

шахар наркология диспансерига ёзилган йўлланма эди. Маълум бўлишича, Вагиф Шероз Саянск шахрида жазо муддатини ўтаётган пайтида Иркутск шахрига даволанишга юборилган экан. Лекин у олис Сибирда эмас, балки серқиёш Узбекистонда «даволаниш»га жазм этган. Истеъмол қилиш мақсадида 200 грамм кўкнорини 200 сўмга сотиб олиб, УзССР ЖМНинг 216-1 моддаси 6-қисми 2-бандида кўрсатилган жиноятни, ёнида совуқ қурол олиб юриб, 210-модданинг 3-қисмida кўрсатилган жиноятни содир этди.

Унинг ҳамроҳи Жавдот Муҳаммадиев эса 1967 йилда Фарғона шахрида туғилган, шу шаҳардаги педагогика олий билимгоҳи учинчи босқич талабаси. Бўлажак тарбиячи ёнидан 8 грамм наркотик модда топилди. Жавдотнинг бу ҳаракати ЖМНинг 216-1 моддасининг 1-қисми биноан жазоланади.

«Мехмонлар» ҳожатини чиқарган Фарҳод Эсонов эса 1963 йилда таваллуд топган, иккнича фарзанднинг отаси. Унинг хўфёна савдоси ҳам ЖМНинг 216-1 модда 2-қисми 2-бандига мос келади.

Яқинда бўлиб ўтган ҳалқ суди ана шу нуқта-назардан келиб чиқсан ҳолда ҳукм чиқарди. В. Аббосов 3 йил 9 ой, Ж. Муҳаммадиев 3 йил, Ф. Эсонов эса 4 йил қамоқ жазоси билан «тақдирланди».

А. СОБИРОВ,
Бағдод тумани ИИБ бошлаги ӯринбосари милиция майори.

Р. ЖЎРАЕВ,
ИИБ терговчиси милиция капитани.

Ишга таклиф қиласмиз

Аҳлоқ тузатиш бошқармаси соҳасида ишлаш маққатли, аммо шарафлидир. Азиз ўртоқлар, армия сафларидан бўшатилган жангчилар, олий ўқув юрти ва техникумлар битирувчилари, гайратли ва тиришқоқ, жамиятимизда тартиб ўрнатилишига жони ачайдиган сизлар эмасми? Бизда худди Сиздайлар ишлассади. Бизнинг фаолиятимиз нимадан иборат?

Қисқача айтганда, бизнинг бошқарма муассасаларида жиноятни учун жазо муддатини ўтаётган шахслар қайта тарбияланади. Бу иш оғир ва масъулиятли, аммо жамиятга тўқис одамни қайтаришда ниҳоятда катта фойдаси бор.

ЎзССР ички ишлар вазирлиги аҳлоқ тузатиш бошқармасининг оддий ходимлар ва бошлиқ шахсий таркибидағи лавозимда хизмат қилишга Совет Армияси сафларида хизмат бурчини ўтаган, 30 ёшгача, истисно тарқасида 35 ёшгача бўлган эркаклар қабул қилинади.

Ўрта техник ёки олий маълумотли шахслар бошлангич тайёргарликдан ўтишгач, «ички хизмат кичик лейтенанти» ёки «ички хизмат лейтенанти» увонлари берилади.

Энг кам иш ҳақи ойига 400-500 сўм.

Оддий ва кичик бошлиқлар таркибида гайратли ва маълумотли шахслар қабул қилинади.

Энг кам иш ҳақи ойига 300-400 сўм бўлиб, маош хизмат йилига қараб ошиб боради.

ЎзССР ИИБ АТБ ходимлари қуийдаги имтиёзлардан фойдаланишиади:

— ҳар йили 45 кунлик меҳнат таътили;
— меҳнат таътилида дам олиш манзилига етиб олишида уловнинг ҳамма кўринишларида мамлакатнинг исталган жойига бепул бориб келиши;

— идоравий дам олиш уйлари, санаторий, пионер лагерлари мавжуд;

— нафақа белгилаш вақтида хизмат йилини ҳисоблашида бир ойлик хизмати бир ярим ойга ўтади;

— касб маҳорати даражасини оширишини истаганларга ССЖИ ИИБнинг олий ва ўрта ўқув юртларига йўлланмалар берилади.

Маълумотлар олиш учун қуийдаги манзилгоҳга мурожаат қилиш мумкин: Тошкент шахри-5, Куйбишев шоссе-25, 215-хона, телефон: 91-61-39, кадрлар бўлими (Инқиlob хиёбонидан 12, 26, 37, 52, 68-автобуслар билан «Ўззогозкомбинат» бекатигача борилади).

Яқинда бўлимимиз ходимлари чайковчилик билан шугуланаётган баъзи бир эрги кўпиларнинг ишига чек қўйди. Ана шундайлардан бирни Мирзо Улугбек номли жамоа ҳўялигига истиқомат қилювчи Ўрол Мелинвадир. У бойлик ортиришининг осон йўлини ўйлаб топди, бир дона «Рус аргони»ни 20 сўмдан пуллай бошлади. Кунларнинг биринда навбатдаги савдо қизиб турганди, унга